

Podręcznik obejmuje wykład makroekonomii i należy do najczęściej wykorzystywanych na uczelniach europejskich i amerykańskich. Autorzy przedstawili: wprowadzenie do makroekonomii (w tym rachunek dochodu narodowego i pomiar kosztów życia), funkcjonowanie gospodarki w długim okresie (w tym: produkcję, wzrost i bezrobocie), systemy finansowy i walutowy, makroekonomię gospodarki otwartej, czynniki zmian i zmiany zachodzące we współczesnych gospodarkach, ekonomię międzynarodową (w tym: funkcjonowanie jednolitego rynku europejskiego, rolę euro i strefy euro), kryzys finansowy i metody jego przezwyciężania. Podręcznik cechuje przystępny język, a refleksja teoretyczna przeplata się z praktycznymi przykładami.

Podręcznik jest przeznaczony dla studentów kierunków ekonomicznych, studentów innych kierunków, na których przewidziany jest wykład ekonomii, słuchaczy studiów podyplomowych i MBA.

Spis treści

Część I Dane makroekonomiczne

Rozdział 1. Pomiar dochodu narodowego

- 1.1. Dochód narodowy i wydatki
- 1.2. Kalkulacja produktu krajowego brutto
  - 1.2.1. „Produkt krajowy brutto to wartość rynkowa...”
  - 1.2.2. „... wszystkich...”
  - 1.2.3. „... finalnych...”
  - 1.2.4. „... dóbr i usług...”
  - 1.2.5. „... wytworzonych...”
  - 1.2.6. „... w kraju...”
  - 1.2.7. „... w danym okresie”
- 1.3. Składniki PKB
  - 1.3.1. Konsumpcja
  - 1.3.2. Inwestycje
  - 1.3.3. Wydatki publiczne
  - 1.3.4. Eksport netto
- 1.4. Różnica między realnym a nominalnym PKB
  - 1.4.1. Przykład liczbowy
  - 1.4.2. Deflator PKB
- 1.5. Produkt krajowy brutto a dobrobyt
  - 1.5.1. Ekonomia szczęścia
  - 1.5.2. Międzynarodowe różnice w poziomie PKB i jakości życia
- 1.6. Podsumowanie

Rozdział 2. Pomiar kosztów utrzymania

- 2.1. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych
  - 2.1.1. Metoda obliczania wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych
  - 2.1.2. Problemy związane z pomiarem kosztów utrzymania
  - 2.1.3. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych i wskaźnik cen detalicznych
  - 2.1.4. Deflator PKB a wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych
- 2.2. Korekta zmiennych ekonomicznych z tytułu inflacji
  - 2.2.1. Dane pieniężne z różnych okresów
  - 2.2.2. Indeksacja
  - 2.2.3. Realna i nominalna stopa procentowa
- 2.3. Podsumowanie

Część II Gospodarka realna w długim okresie

Rozdział 3. Produkcja i wzrost

- 3.1. Wzrost gospodarczy na świecie
- 3.2. Teoria wzrostu gospodarczego
- 3.3. Znaczenie produktywności i warunkujące ją czynniki
  - 3.3.1. Dlaczego produktywność jest taka ważna
  - 3.3.2. Czynniki warunkujące wzrost gospodarczy
  - 3.3.3. Co decyduje o poziomie produktywności
- 3.4. Wzrost gospodarczy a polityka państwa
  - 3.4.1. Znaczenie oszczędności i inwestycji
  - 3.4.2. Malejące przychody i efekt doganiania
  - 3.4.3. Inwestycje zagraniczne
  - 3.4.4. Edukacja
  - 3.4.5. Zdrowie i odżywianie
  - 3.4.6. Prawa własności, stabilność polityczna i ład publiczny
  - 3.4.7. Wolny handel
  - 3.4.8. Prace badawczo-rozwojowe
  - 3.4.9. Przyrost naturalny
- 3.5. Podsumowanie: znaczenie długofalowego wzrostu gospodarczego

Rozdział 4. Bezrobocie

- 4.1. Definicja bezrobocia
  - 4.1.1. Co to jest bezrobocie?
  - 4.1.2. Jak mierzymy poziom bezrobocia?
  - 4.1.3. Naturalna stopa bezrobocia
  - 4.1.4. Ile czasu bezrobotni pozostają bez pracy?
  - 4.1.5. Dlaczego zawsze ktoś jest bezrobotny?
- 4.2. Poszukiwanie pracy

- 4.2.1. Dlaczego bezrobocie frykcyjne jest nieuniknione?
- 4.2.2. Polityka państwa w kontekście poszukiwania pracy
- 4.2.3. Ubezpieczenie od bezrobocia
- 4.3. Ustawowa płaca minimalna
- 4.4. Związki zawodowe i negocjacje zbiorowe
  - 4.4.1. Ekonomiczne aspekty obecności związków zawodowych
  - 4.4.2. Czy związki zawodowe służą czy szkodzą gospodarce?
- 4.5. Teoria płac efektywnościowych
  - 4.5.1. Zdrowie pracowników
  - 4.5.2. Rotacja personelu
  - 4.5.3. Zaangażowanie pracowników
  - 4.5.4. Jakość pracowników
- 4.6. Koszty bezrobocia
  - 4.6.1. Indywidualne koszty bezrobocia
  - 4.6.2. Koszty bezrobocia dla społeczeństwa i gospodarki
- 4.7. Podsumowanie

Część III Stopy procentowe, pieniądz i ceny w długim okresie

Rozdział 5. Oszczędności, inwestycje i system finansowy

- 5.1. Instytucje finansowe w gospodarce
  - 5.1.1. Rynki finansowe
  - 5.1.2. Pośrednicy finansowi
  - 5.1.3. Swapy ryzyka kredytowego
  - 5.1.4. Dłużne papiery wartościowe zabezpieczone wierzytelnościami
  - 5.1.5. Wnioski
- 5.2. Oszczędności i inwestycje w systemie rachunków narodowych
  - 5.2.1. Kilka ważnych tożsamości
  - 5.2.2. Istota oszczędności i inwestycji
- 5.3. Rynek funduszy pożyczkowych
  - 5.3.1. Podaż i popyt na fundusze pożyczkowe
  - 5.3.2. Polityka nr 1: instrumenty zachęcające do oszczędzania
  - 5.3.3. Polityka nr 2: instrumenty zachęcające do inwestowania
  - 5.3.4. Polityka nr 3: deficyt budżetowy i nadwyżka budżetowa
- 5.4. Podsumowanie

Rozdział 6. Podstawowe narzędzia finansów

- 6.1. Wartość bieżąca, czyli jak zmienia się wartość pieniądza w czasie
  - 6.1.1. Zastosowanie koncepcji wartości bieżącej
- 6.2. Kontrolowanie ryzyka
  - 6.2.1. Awersja do ryzyka
  - 6.2.2. Rynek ubezpieczeń
  - 6.2.3. Dywersyfikacja ryzyka indywidualnego
  - 6.2.4. Zależność między ryzykiem a stopą zwrotu

- 6.3. Wycena aktywów
- 6.3.1. Analiza fundamentalna
- 6.3.2. Hipoteza o efektywności rynku
- 6.3.3. Irracjonalność rynku
- 6.4. Podsumowanie

Rozdział 7. System pieniężny

- 7.1. Czym jest pieniądz?
  - 7.1.1. Funkcje pieniądza
  - 7.1.2. Płynność aktywów
  - 7.1.3. Rodzaje pieniądza
  - 7.1.4. Pieniądz w gospodarce
- 7.2. Rola banków centralnych
- 7.3. Europejski Bank Centralny i wspólna waluta
- 7.4. Bank Anglii
- 7.5. Banki i podaż pieniądza
  - 7.5.1. System bankowy oparty na rezerwie pełnej
  - 7.5.2. Kreacja pieniądza w ramach systemu bankowego opartego na rezerwie częściowej
  - 7.5.3. Mnożnik kreacji pieniądza
  - 7.5.4. Metody kontrolowania podaży pieniądza przez bank centralny
  - 7.5.5. Łagodzenie ilościowe
  - 7.5.6. Problemy utrudniające kontrolowanie podaży pieniądza
  - 7.5.7. Zmiany w bankowości i kryzys finansowy
- 7.6. Podsumowanie

Rozdział 8. Wzrost ilości pieniądza i inflacja

- 8.1. Klasyczna teoria inflacji
  - 8.1.1. Poziom cen i wartość pieniądza
  - 8.1.2. Podaż, popyt i równowaga na rynku pieniężnym
  - 8.1.3. Skutki zwiększania podaży pieniądza
  - 8.1.4. Proces dostosowawczy
  - 8.1.5. Klasyczna dychotomia i neutralność pieniądza
  - 8.1.6. Szybkość obiegu pieniądza i równanie ilościowe
  - 8.1.7. Podatek inflacyjny
  - 8.1.8. Efekt Fishera
- 8.2. Koszty inflacji
  - 8.2.1. Spadek siły nabywczej? Złudzenie inflacyjne
  - 8.2.2. Koszt zdartych zelówek
  - 8.2.3. Koszty zmieniania jadłospisów
  - 8.2.4. Zmienność cen względnych i nieefektywna alokacja zasobów
  - 8.2.5. Zakłócenia podatkowe spowodowane inflacją
  - 8.2.6. Zamieszanie i niedogodności
  - 8.2.7. Dodatkowy koszt nieoczekiwanej inflacji: arbitralna redystrybucja dochodów
  - 8.2.8. Cena batonów lodowych
  - 8.2.9. Deflacja
- 8.3. Podsumowanie

Część IV Makroekonomia gospodarki otwartej

Rozdział 9. Makroekonomia gospodarki otwartej: podstawowe pojęcia

- 9.1. Międzynarodowe przepływy dóbr i kapitału
  - 9.1.1. Przepływ dóbr i usług: eksport, import i eksport netto
  - 9.1.2. Przepływ zasobów finansowych: odpływy kapitałowe netto
  - 9.1.3. Równość eksportu netto i odpływów kapitałowych netto
  - 9.1.4. Oszczędności i inwestycje oraz ich związek z przepływami międzynarodowymi
  - 9.1.5. Wnioski
- 9.2. Ceny transakcji międzynarodowych: realne i nominalne kursy walutowe
  - 9.2.1. Nominalne kursy walutowe
  - 9.2.2. Realne kursy walutowe
- 9.3. Teoria parytetu siły nabywczej
  - 9.3.1. Logika parytetu siły nabywczej
  - 9.3.2. Wnioski z teorii parytetu siły nabywczej
  - 9.3.3. Ograniczenia teorii parytetu siły nabywczej
- 9.4. Podsumowanie

Rozdział 10. Makroekonomiczna teoria gospodarki otwartej

- 10.1. Podaż i popyt na rynku funduszy pożyczkowych i rynku walutowym
  - 10.1.1. Rynek funduszy pożyczkowych
  - 10.1.2. Rynek walutowy
- 10.2. Stan równowagi w gospodarce otwartej
  - 10.2.1. Odpływy kapitałowe netto jako łącznik między rynkami
  - 10.2.2. Jednoczesne zrównoważenie dwóch rynków
- 10.3. Wpływ państwa i różnych zdarzeń na gospodarkę otwartą
  - 10.3.1. Deficyt budżetowy państwa
  - 10.3.2. Polityka handlowa
  - 10.3.3. Ucieczka kapitału
- 10.4. Podsumowanie

Część V Krótkookresowe wahania w gospodarce

Rozdział 11. Cykle koniunkturalne

- 11.1. Trend rozwojowy
  - 11.1.1. Pojęcia związane z analizą danych
  - 11.1.2. Rodzaje trendów
  - 11.1.3. Procykliczne i antycykliczne zmiany danych makroekonomicznych
  - 11.1.4. Zmienne jako wskaźniki
- 11.2. Przyczyny wahań koniunktury

- 11.2.1. Decyzje gospodarstw domowych dotyczące wydatków
- 11.2.2. Decyzje przedsiębiorstw
- 11.2.3. Czynniki zewnętrzne
- 11.2.4. Polityka państwa
- 11.2.5. Poczucie pewności i oczekiwania
- 11.3. Modele cykli koniunkturalnych
  - 11.3.1. Strona podażowa — model neoklasyczny
  - 11.3.2. Strona podażowa — model Keynesa
  - 11.3.3. Strona popytowa — model neoklasyczny
  - 11.3.4. Strona popytowa — model Keynesa
  - 11.3.5. Realny cykl koniunkturalny
- 11.4. Wnioski

Rozdział 12. Ekonomia keynesowska i model IS–LM

- 12.1. Krzyż keynesowski
  - 12.1.1. Wydatki planowane i rzeczywiste
  - 12.1.2. Równowaga gospodarki
- 12.2. Efekt mnożnikowy
  - 12.2.1. Wzór na mnożnik wydatkowy
  - 12.2.2. Inne zastosowania efektu mnożnikowego
  - 12.2.3. Równowaga między planowanymi odpływami i dopływami
- 12.3. Krzywe IS i LM
  - 12.3.1. Krzywa IS
  - 12.3.2. Krzywa LM
- 12.4. Określanie stanu równowagi ogólnej za pomocą modelu IS–LM
  - 12.4.1. Skutki zmiany polityki fiskalnej
  - 12.4.2. Skutki zmiany polityki pieniężnej
- 12.5. Od modelu IS–LM do zagregowanego popytu
  - 12.5.1. Krytyka modelu IS–LM i model Romera
  - 12.5.2. Powrót do keynesizmu?
- 12.6. Podsumowanie

Rozdział 13. Zagregowany popyt i zagregowana podaż

- 13.1. Trzy podstawowe fakty dotyczące wahań koniunktury
  - 13.1.1. Fakt 1. Wahania aktywności gospodarczej są nieregularne i nieprzewidywalne
  - 13.1.2. Fakt 2. Większość zmiennych makroekonomicznych podlega równoległym wahanom
  - 13.1.3. Fakt 3. Kiedy maleje produkcja, wzrasta bezrobocie
- 13.2. Wyjaśnienie krótkookresowych wahań koniunktury
  - 13.2.1. Czym perspektywa krótkookresowa różni się od długookresowej?
  - 13.2.2. Podstawowy model wahań koniunktury
- 13.3. Krzywa zagregowanego popytu
  - 13.3.1. Dlaczego krzywa zagregowanego popytu ma przebieg opadający?
  - 13.3.2. Przyczyny przesunięć krzywej zagregowanego popytu
- 13.4. Krzywa zagregowanej podaży
  - 13.4.1. Dlaczego krzywa zagregowanej podaży jest w długim okresie pionowa?
  - 13.4.2. Przyczyny przesunięć krzywej zagregowanej podaży

- 13.4.3. Długookresowy wzrost gospodarczy i inflacja w nowym ujęciu
- 13.4.4. Dlaczego krótkookresowa krzywa zagregowanej podaży ma przebieg wznoszący?
- 13.4.5. Przyczyny przesunięć krótkookresowej krzywej zagregowanej podaży
- 13.5. Dwie przyczyny wahań koniunktury
- 13.5.1. Skutki zmiany zagregowanego popytu
- 13.5.2. Skutki zmiany zagregowanej podaży
- 13.6. Nowa ekonomia keynesowska
- 13.6.1. Charakterystyka nowej ekonomii keynesowskiej
- 13.7. Podsumowanie

Rozdział 14. Wpływ polityki fiskalnej i pieniężnej na zagregowany popyt

- 14.1. Jak polityka pieniężna wpływa na zagregowany popyt?
  - 14.1.1. Teoria preferencji płynności
  - 14.1.2. Opadający przebieg krzywej zagregowanego popytu
  - 14.1.3. Zmiany podaży pieniądza
  - 14.1.4. Rola stóp procentowych
- 14.2. Wpływ polityki fiskalnej na zagregowany popyt
  - 14.2.1. Zmiana wysokości wydatków publicznych
  - 14.2.2. Efekt wypierania
  - 14.2.3. Zmiany wysokości podatków
- 14.3. Rola państwa w stabilizowaniu gospodarki
  - 14.3.1. Argumenty za aktywną polityką stabilizacyjną
  - 14.3.2. Argumenty przeciwka aktywnej polityce stabilizacyjnej
  - 14.3.3. Automatyczne mechanizmy stabilizujące
- 14.4. Podsumowanie

Rozdział 15. Wybór między inflacją a bezrobociem w krótkim okresie

- 15.1. Krzywa Phillipsa
  - 15.1.1. Pochodzenie krzywej Phillipsa
  - 15.1.2. Zagregowany popyt i zagregowana podaż a krzywa Phillipsa
- 15.2. Wpływ oczekiwań na położenie krzywej Phillipsa
  - 15.2.1. Długookresowa krzywa Phillipsa
  - 15.2.2. Pogodzenie teorii z danymi empirycznymi
  - 15.2.3. Krótkookresowa krzywa Phillipsa
  - 15.2.4. Wybór między inflacją a bezrobociem
- 15.3. Długookresowa krzywa Phillipsa jako argument za niezależnością banku centralnego
- 15.4. Wpływ wstrząsów podażowych na położenie krzywej Phillipsa
- 15.5. Koszty tłumienia inflacji
  - 15.5.1. Współczynnik poświęcenia
  - 15.5.2. Teoria racjonalnych oczekiwań i możliwości bezbolesnego zwalczania inflacji
  - 15.5.3. Polityka antyinflacyjna Margaret Thatcher
- 15.6. Polityka celu inflacyjnego
  - 15.6.1. Ustalanie celów polityki pieniężnej
- 15.7. Podsumowanie

Rozdział 16. Polityka podażowa

- 16.1. Przesunięcie krzywej zagregowanej podaży
- 16.2. Instrumenty polityki podażowej
  - 16.2.1. Rynkowe instrumenty polityki podażowej
  - 16.2.2. Interwencyjne instrumenty polityki podażowej
- 16.3. Podsumowanie

Część VI Makroekonomia międzynarodowa

Rozdział 17. Wspólne obszary walutowe i europejska Unia Gospodarcza i Walutowa

- 17.1. Euro
- 17.2. Jednolity rynek europejski i euro
- 17.3. Korzyści i koszty związane ze wspólną walutą
  - 17.3.1. Korzyści
  - 17.3.2. Koszty
- 17.4. Teoria optymalnego obszaru walutowego
  - 17.4.1. Warunki sprzyjające ograniczeniu kosztów przyjęcia wspólnej waluty
  - 17.4.2. Warunki sprzyjające zwiększeniu korzyści z przyjęcia wspólnej waluty
- 17.5. Czy Europa jest optymalnym obszarem walutowym?
  - 17.5.1. Stosunki handlowe
  - 17.5.2. Elastyczność płac realnych
  - 17.5.3. Mobilność siły roboczej
  - 17.5.4. Mobilność kapitału finansowego
  - 17.5.5. Symetryczne wstrząsy popytowe
  - 17.5.6. Czy zatem Europa jest optymalnym obszarem walutowym?
- 17.6. Polityka fiskalna a wspólne obszary walutowe
  - 17.6.1. Federalizm fiskalny
  - 17.6.2. Krajowa polityka fiskalna w unii walutowej i problem gapowicza
  - 17.6.3. Pakt fiskalny
- 17.7. Podsumowanie

Rozdział 18. Kryzys finansowy i problem długu publicznego

- 18.1. Bańki inwestycyjne i spekulacja
  - 18.1.1. Deregulacja rynków
  - 18.1.2. Wzrost cen na rynku mieszkaniowym
  - 18.1.3. Rynek subprime
  - 18.1.4. Pęknięcie bańki
  - 18.1.5. Na drodze do globalnej recesji
  - 18.1.6. Rola banków centralnych
  - 18.1.7. Wnioski na przyszłość?
- 18.2. Kryzys zadłużenia publicznego
  - 18.2.1. Grecki kryzys zadłużeniowy
  - 18.2.2. Ekspansja kryzysu
- 18.3. Wątpliwości dotyczące programów oszczędnościowych .

- 18.3.1. Deficyt strukturalny i cykliczny
- 18.3.2. Konsolidacja fiskalna
- 18.3.3. Zaciskanie pasa czy wzrost gospodarczy?
- 18.3.4. Co dalej?

Indeks